

PRZEGLĄD KUPIECKI

ORGAN CENTR. ZWIĄZKU STOW. KUPIECK. ZACHODNIEJ MAŁOPOLSKI

Cena abonamentu:

Abonament roczny	Mp. 12000·—
„ półroczny	„ 6000·—
„ kwartalny	„ 3000·—
Cena numeru pojedynczego	„ 250·—
Abonament zagraniczny, roczny . . .	„ 15000·—

Prenumeratę i ogłoszenia przyjmują
w Krakowie wszystkie biura dzienników i ogłoszeń
w Poznaniu „PAR", ulica Rycerska 8
w Warszawie „Świat Handlowy" Nowolipie 4.

Ogłoszenia:

Wiersz milim. w dziale inser. na okładce . .	Mp. 100—
„ „ na pierwszei str. okładki . .	„ 200 —
„ dwuszpaltowy w nadesł. wewn. nru	„ 400—
„ (między tekstem red.)	„ 200—

Zamiejscowe o 25 procent drożej
Cała str. 90·000 Mp., pół str. 45·000 Mp., ćwierć str. 22500Mp ósma str. 11250 Mp

Redakcja i Admin.: **Kraków, Grodzka 43** — Telefon 3267
Konto P. K. O. Nr .141.120.
Godziny urzędowe Redakcji od 6 do 7 wieczór.
Rękopisów Redakcja nie zwraca.

Rok VI. **Kraków, dnia 12-go stycznia 1923.** **Nr. 3.**

W niedzielę dnia 14 bm. o godz. 4 pop. odbędzie się w lokalu Krak. Stow. Kupców

Pogadanka

na temat:

Sprawy aktualne, na które zaprasza członków

Wydział.

W. Zwoliński.

I.

Stosunek Ministerstwa Przemysłu i Handlu do spraw podatkowych.*)

Sprawa ta była poruszona na ostatniej Radzie „Przem. Han." patrz *Przemysł i Handel* zesz. 47, str. 662.

Jedną z dziedzin ustawodawstwa, niewątpliwie wymagających szeregu zasadniczych zmian, a przedewszystkiem — o ile jest to rzeczą możliwą — rychłej unifikacji, jest obowiązujący w Polsce system podatkowy.

Sprawa ta była niejednokrotnie już poruszana w prasie; omawiano ją również w toku obrad sekcji ekonomicznej VII Zjazdu prawników i ekonomistów polskich, w związku z zagadnieniem równowagi budżetowej.

Konieczność reformy fiskalnej została także podkreślona w expose, wygłoszonem w Sejmie dn. 21 września r. u. przez p. Ministra Skarbu Jastrzębskiego. W mowie tej znajdujemy następujące wytyczne w omawianej sprawie:

„Na najbliższe lata nasz system podatkowy musimy oprzeć na następujących podatkach bezpośrednich: 1) gruntowym, zreformowanym i uproszczonym, zwłaszcza w Małopolsce — (liberalniejsza polityka wywozowa pozwoli wybitnie zwiększyć jego stawki) 2) budynkowym na rok 1923, o ile nowy Sejm zgodzi się przenieść go napowrót na rzecz Skarbu, dając miastu ekwiwalent w innej formie, w każdym razie na rok 1924, przyczem jego konstrukcja i przeprowadzenie są zależne od zmian w obowiązującej ustawie o ochronie lokatorów, — dalej 3) na podatku przemysłowym, a właściwie obrotowym który znajduje się w opracowaniu, — i 4) dochodowym, przebudowanym przez odrzucenie wszystkich płatników niższych kategorji. W zakresie opłat skarbowych ustawa unifikacyjna, obejmująca wszystkie dzielnice, jest w opracowaniu, — ale nie będzie mogła być gotową przed końcem roku. W dziale podatków pośrednich wprowadza się już ulepszenia organizacyjne i pod kątem gospodarczym reguluje się politykę fiskalną.

Należy zaznaczyć, że niektóre reformy podatkowe wydają się nieuniknione także z tego względu, że naprz. ustawa z dn. 17 grudnia 1921 r. w przedmiocie rozciągnięcia na cały obszar Rzeczypospolitej Polskiej mocy obowiązującej ustawy z 6 lipca 1920 r. o ujednostajnieniu na obszarze b. zaboru rosyjskiego ustaw i rozporządzeń o państwowym podatku przemysłowym — wygasa z końcem roku 1923 (Dz. U. Nr. 2 z r. 1922 poz. 7). Nie inaczej rzecz się ma z ustawą z dn. 10 maja 1921 r. o regulowaniu podatków od spożycia, zużycia, względnie produkcji na obszarze Rzeczypospolitej, ponieważ niedawno przywrócona moc obowiązująca tej ustawy wygasa z końcem roku 1922 (Dz. U. Nr. 67 z r. 1922, poz. 607). Taki sam tymczasowy charakter posiadają niektóre przepisy ustawy z dn. 17 grudnia 1921 r. o zasileniu finansów miejskich (Dz. U. Nr. 2 z r. 1922, poz. 6).

Przypomnieć nadto należy, że art. 69 ustawy konstytucyjnej głosi, iż „źródła dochodowe Państwa i samorządu będą ustawami ściśle rozgraniczone". Powołany przepis Konstytucji wymaga więc wyrzeczenia się obecnie obowiązującego systemu dodatków samorządowych do podatków państwowych i przeprowadzenia rozdziału źródeł podatkowych, oczywiście z takiem wyrachowaniem, ażeby przekazywane samorządom podatki były wystarczające gwoli zapewnienia równowagi finansów samorządowych.

Z powyższego wynika, że zapewne już w najbliższej przyszłości wypadnie Rządowi przedłożyć ciałom ustawodawczym kilka projektów ustaw, mających na celu, jeżeli nie całkowitą przebudowę, to w każdym razie uzupełnienie i częściową zmianę naszego systemu podatkowego.

Rzecz prosta, że zarówno inicjatywa, jak i opracowywanie projektów wszelkich ustaw w omawianym zakresie należą do kompetencji Ministerstwa Skarbu.

Ponieważ jednak wspomniane projekty będą oddziaływały na warunki pracy przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych, przeto i Ministerstwo Przemysłu i Handlu, z natury rzeczy powołane do czuwania nad interesami produkcji i wymiany, musi się interesować wspomnianemi zagadnieniami. Z tego

*) Przemysł i Handel 51—52.

powodu dąży ono do stałej współpracy i współdziałania z Min. Skarbu, w zakresie projektowania podatków, mających bezpośrednio lub pośrednio obciążać przemysł i handel.

Zbyteczne dodawać, że M. P. i H. najzupełniej liczy się z tem, że sanacja finansów państwowych wymaga i wymagać będzie poważnych świadczeń na rzecz Skarbu ze strony wszystkich obywateli Rzeczypospolitej i że również zyski przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych powinny być silnie opodatkowane.

Dalej rozumie, M. P. i H., że współpraca jego z M. Skarbu ma charakter doradczy i opinjodawczy.

Z takich założeń wychodząc, M. P. i H., które prowadzi systematyczne badania nad stanem wytwórczości przemysłowej i spożycia, przedewszystkiem pragnęłoby ułatwić Min. Skarbu możliwie ścisłą ocenę siły podatkowej ludności i wypracowanie racjonalnego systemu podatkowego.

Następnie w tych wypadkach, gdy na porządek będą wysunięte projekty podatków państwowych, bezpośrednio lub pośrednio obciążających przemysł i handel, M. P. i H. z racji swego zakresu działania, powołane jest do opinjowania, gdzie się kończy nieunikniona uciążliwość podatku, a gdzie się zaczyna jego nadmierność, która mogłaby stać się czynnikiem już hamującym normalny rozwój działalności gospodarczej.

Wreszcie sądzi M. P. i H., że nie wkroczy poza ramy swej kompetencji, jeżeli będzie opinjowało o opracowywanych przez M. Skarbu projektach podatkowych również z punktu widzenia zasady równomierności opodatkowania wszystkich gałęzi życia gospodarczego, tudzież z punktu widzenia zasady uwzględnienia ciężaru dodatków samorządowych, ażeby zapobiedz i ewentualności parokrotnego obciążania jednego i tego samego źródła podatkowego.

Oprócz wymienionych, teorja skarbowości — jak wiadomo — ustaliła szereg innych wytycznych polityki podatkowej, co do racjonalności wyboru objektów opodatkowania, różniczkowania jego skali, metod wymiaru podatków, ściągania należnych Skarbowi kwot, sposobów kontroli i t. d., które należy mieć na uwadze przy ocenie każdego nowego projektu podatkowego. Posiadane materjały co do stanu wytwórczości i warunków wymiany tudzież stały kontakt z organizacjami społeczno-gospodarczemi ułatwiają M. P. i H. wykonanie wyżej naszkicowanego zadania.

Nie od rzeczy będzie zaznaczyć, że projekt ustawy o zakresie działania władz naczelnych, wniesiony do Sejmu w r. 1920 w art. 12 głosił, że do zakresu działania Ministra Przemysłu i Handlu należy współdziałanie (z Ministrem Skarbu) „przy projektowaniu podatków i danin, obciążających przemysł i handel".

Że zasada takiego współdziałania jest uznawana za pożyteczną również przez Ministerstwo Skarbu, świadczy o tem zaprotokołowane na posiedzeniu Rady z dn. 10 z. m. oświadczenie p. Ministra Skarbu, który wyraził swoją zgodę, ażeby sprawy dotyczące opodatkowania przemysłu, „były uprzednio stale uzgadniane z Ministerstwem Przemysłu i Handlu".

Wydaje się rzeczą właściwą, ażeby M. P. i H., skoro jest powołane do współdziałania z M. Skarbu, przy projektowaniu podatków, obciążających przemysł i handel *) miało również zapewnioną możność analogicznej współpracy przy układaniu odpowiednich rozporządzeń wykonawczych.

(Dr. N. S.)

II.

Kilka uwag.

Poruszone w powyższym artykule uwagi mają ogromne znaczenie. Nie tylko z tego powodu, że artykuł ten ogłoszony został w oficjalnym organie Ministerstwa P. i H., ale też, że wypowiada jasno, że koniecznem jest „jeśli nie przebudowa, to w każdym razie uzupełnienie i częściowa zmiana naszego systemu podatkowego". Minist. P. i H. opiera się na tej konkluzji, że sanacja finansów wymaga obecnie współdziałania jego z Minist. Skarbu w dziedzinie projektowania ustaw tembardziej, że M. P. i H. „które prowadzi systematyczne badania nad stanem wytwórczości przemysłowej i spożycia pragnęłoby ułatwić Min. Skarbu możliwie ścisłą ocenę siły podatkowej ludności i wypracowanie **racjonalnego systemu podatkowego**". Ta tendencja M. P. i H. jest nam ogromnie sympatyczną. Wskazuje ona, że nasze najwyższe instancje w kraju rozumieją już, że bez zrozumienia istotnych potrzeb i możności płatniczej warstw gospodarczych efekt skarbowy będzie zawsze bardzo nikły. Na to wskazywaliśmy już niejednokrotnie. Ale jeżeli z przyjemnością przyjmujemy zapowiedź ewent. współdziałania władz centralnych, to przecież nie możemy się ustrzedz wrażeniu, że sprawa zostanie połowicznie załatwioną. Bo my jesteśmy zdania, że podobnie, jak wskazanem jest współdziałanie władz centr. w dziedzinie podatkowej, to z drugiej strony musi istnieć **współdziałanie mię-**

dzy ludnością a M. P. i H. oraz władzami skarbowemi. Dziedzina podatkowości jest tak subtelną, i tak odpowiedniego wymaga. traktowania, że wytworzenie wzajemnego stosunku zaufania byłoby przedsięwzięciem nadzwyczajnem. System nasz podatkowy polega w zasadzie na dwóch czynnikach: 1) na nakładaniu podatków, oraz 2) na oszacowaniu zdolności płatniczej u płatników. Te dwa czynniki są ściśle ze sobą powiązane. Jeżeli przyjmujemy konieczność płacenia podatków z jednej strony, to z drugiej widzimy też konieczność ustalania wysokości podatków przez czynniki które wyszły z grona płatników, znają ich położenie gospodarcze, ich zdolność płatniczą. Rozumie je też i ustawodawstwo podatkowe, gdy dopuszcza utwarzanie komisji podatkowych z grona płatników. Ale co do sposobu wybieralności i nominacji mamy wiele zastrzeżeń, z tego powodu, iż jak wykazały doświadczenia szewc szacuje kupca, kupiec szewca i t. d. a obydwaj nie mając kontaktu z płatnikami czynią to nieodpowiednio i na szkodę skarbu państwa i płatników.

Wybory do komisji podatkowych odbywają się bowiem w sposób przestarzały, albowiem część radców podatkowych zostaje wybierana przez rady miejskie, lub sejmiki powiatowe część zaś drogą nominacji przez Izby skarbowe. Ten system jest zły. Rady bowiem miejskie nie wysyłają ludzi do komisji wedle ich znaczenia wśród ludności, lecz głównie na podstawie przynależności partyjnej, tak że do komisji podatkowych wchodzą nie reprezentanci pewnych odłamów gospodarstwa, lecz głównie politycy, w ten sposób zaś do instytucji, która ma za zadanie załatwienie tylko problemów gospodarczo-podatkowych wmieszany zostaje czynnik polityczny rozsadzający zasadniczo intencje ustawodawcy. To chcielibyśmy zapobiedz. Do przeprowadzenia jest to łatwo, jeżeli w miejsce dotychczasowego systemu wybieralności do komisji podatkowych wprowadzi się zasadę, że reprezentatami płatników w komisjach podatkowych mają być ludzie wybierani i proponowani przez organizacje zawodowe. Gdyby zatem M. P. i H. tę zasadę przyjęło za swoją rozwiązałoby za jednym cięciem węzeł gordyjski. Umożliwiłoby sobie współpracę czynników gospodarczych — o to właściwie Ministerstwu chodzi, z drugiej zaś strony wytworzyłoby stosunek zaufania do władz skarbowych w ludności, co sprawę sanacji finansów naszego państwa w wysokim stopniu ulży.

Nie można bowiem prowadzić remedury tylko u szczytów, należy mieć odwagę uczynić je i u dołu. bo, rzecz jasna; w gospodarstwie naszem nastąpiła z powodu wojny taka gwałtowna zmiana i przebudowa w dziedzinie dochodości płatników, że mówmy otwarcie, Minist. P. i H. musi absolutnie znaleźć oparcie na czynnikach gospodarczych w państwie, jeżeli chce, „by systematyczne badania nad stanem wytwórności przemysłowej i spożycia“ prowadzone nie były tylko teoretycznie, lecz miały — pewne realne podstawy.

Rafał Pfeffer.

Caeterum censeo.

Jak wiadomo dążył militaryzm przed wojną do gwałtownej ekspanzyi. Legło dwadzieścia kilka miljonów młodych ludzi, a wyczerpane społeczeństwa po 4-ch latach wojny witały z sercem orędzie Wilsona.

Stało się inaczej. W miejsce militaryzmu przyszedł szowinizm skrajno-narodowościowy. Wczoraj ciemiężeni stali się dzisiaj ciemiężcami. Na prawo i lewo widzimy ich niestety. — Na bagnetach opierają bolszewicy swój program wyzwolenia ludów rosyjskich z pod tyranji kapitalizmu. Pod skrajną policyjną opiekę wtłoczyli Czesi zwolnionych od rządów węgierskich Słowaków.

U nas stronnictwo narodowo-demokratyczne rzuca hasła, które jątrzą wszystkich i powodują fermenty niebezpieczne. Stwierdził to niejednokrotnie pierwszy naczelnik państwa i niejeden mąż stanu, który przypadkowo nie należał do obozu „Narodowego“. U nas brak pewnej kultury państwowej, brak chęci do ofiarności na rzecz państwa. Słowem panuje u nas skrajna reakcja endecko-szowinistyczna, w miejsce militarnego zaślepienia.

A państwo, ta ostoja pokoju, praworządu, równości, prawa i opieki nad swymi obywatelami, stało się miejscem wybryków skrajnych elementów. Lud otumaniony, ciemny stacza się w coraz to większą nędzę gospodarczą, bo rząd nie może opanować rozagitowanych tłumów, rządzi inflacja — co dziś całe społeczeństwo odczuwa bardzo ciężko, a piszemy o tem wyłącznie pod napisem „Ceaterum censeo“ dlatego, że należy naszym zrównoważonym i liberalnym elementom, które odczuwają naszą nędzę gospodarczą zwrócić uwagę, że nie będzie u nas wolności narodowej, jeżeli popadniemy w nędzę gospodarczą, a nędza gospodarcza tak długo dławić nas będzie, jak długo nie będzie równych praw i równych obowiązków, do czego doprowadzić może tylko demobilizacja duchowa.

Żadne konferencje byłych lub przyszłych ministersfw skarbu nie ureguluja u nas zagadnienia gospodarczego, bo rozluźnienie nastąpiło wielkie, bo brak u nas ofiarności na rzecz państwa, a rządzące elementa boją sie stanąć na platformie jasnej i prostej: wszystko dla państwa bo państwo jest dla wszystkich, a dokona to tylko taki rząd, który będzie uważał Konstytucję nie tylko za doktrynę, ale za obowiązujący wszystkich dokument prawa i praworządności.

Jeżeli Sejm Ustawodawczy przystępuje obecnie do normalnej pracy, wówczas życzymy mu, by uwolnił się od wpływów demagogji szowinistycznych, wybujałych, do żadnej pracy pozytywnej niezdolnych.

Jeżeli nasz Sejm tę zasadę przyjmie, wówczas — wierzymy mocno — państwo nasze uwolnimy z nędzy gospodarczej.

PILNE ZAPYTANIE POD ADRESEM NADZWYCZAJNEGO KOMISARZA DLA ZWALCZANIA DROŻYZNY.

Na targach krajowych pojawiła się amerykańska mąka pszenna.

Wagon takiej mąki (15 ton) wymaga wywozu 1000 dolarów, lub równowartości w markach polskich, co powoduje stałą dewaluację marki polskiej. U nas mąki nie brak, atoli cena naszej mąki pszennej umożliwia konkurencję mące amerykańskiej mimo drogiego transportu z Ameryki przez Gdańsk do Polski.

Ale na to Pan Komisarz wpływu nie ma. Natomiast dzienniki przynoszą wiadomości, że rząd ma zamiar pozwolić na wywóz 40.000 wagonów żyta lub zboża.

Ten wywóz spowoduje nie tylko przywóz mąki żytniej, ale i drożyzna chleba w mieście spowoduje kolosalne podwyższenie się kosztów produkcji, a to znów umożliwi zagranicznej produkcji opanować nasze rynki towarowe. Konsekwencją tego będzie bezrobocie.

Tu wpływ Pana Komisarza może będzie decydującymi może jego veto wystarczy na chwilowe wstrzymanie takiego masowego wywozu.

Pod adresem banków.

Dochodzą nas skargi że banki każą sobie wpłacać pieniądze na pokrycie weksli przy swych kasach przyczem strony tracą czas (w niektórych bankach są ogonki) i narażeni są na szykany. Zwracamy uwagę bankom na przepis ustawy wekslowej która każe dłużnikowi wekslowemu płacić tylko za prezentowaniem mu weksla w jego przedsiębiorstwie handlowem i że kupiec nie ma żadnego obowiązku odnosić pieniędzy do kas banku, ponosić ryzyko przypadku w tym czasie i tracić czas

Jeżeli zatem strony na stratę czasu lub jakieś niedogodności przy wykupie weksli będą nadal narażone i dotychczasowe braki w tym kierunku nie będą usunięte — w takim razie polecimy naszym członkom aby stosowali się ściśle do ustawy weksli w banku nie płacili lecz czekali spokojnie aż woźny z wekslem zgłosi się w godzinach urzędowych u nich po zapłatę.

Postępowanie przeważnej części banków wobec kupiectwa było w ostatnich latach tego rodzaju że nie mamy zaprawdę powodu robić tym panom grzeczności i oszczędzać im wydatków

Również zwracamy uwagę na fakta które od dłuższego czasu mają miejsce a które wskazują jak dalece banki nasze ignorują swoich klientów narażając ich przez swoje niedbalstwo na znaczne straty.

Otóż jeden z naszych członków przekazał przez poważny bank warszawski w Krakowie dnia 13. 12 pieniędze do Łodzi. W tym samym dniu z zleceniodawca zatelegrafował do firmy której przekazał przez bank pieniądze, że pieniądze wysłał, Firma powyższa zwróciła się dnia 17.12 do banku po pieniądze ale oświadczono jej, że żadne pieniądze nie nadeszły. Dn. 22/12 dostaje zleceniodawca pismo od firmy z datą 20/12, iż zamówienia stornuje z powodu nieotrzymania pieniądzy. Na skutek **osobistej** iterwencji zleceniodawcy w Łodzi, bank 27/12 wypłacił firmie pieniądze. Zrozumiała rzecz, że musiał zleceniodawca dopłacić do towaru, gdyż w międzyczasie towar o 20⁰/₀ zdrożał. Pytamy się, na jakiej podstawie prawnej banki w tak bezwzględny sposób postępują ze swoimi klientami. Przeciw tym metodom powinno kupiectwo zareagować i popierać instytucje solidniejsze.

Mnożnik celny 1000. — Z dniem 14 grudnia 1922 r. począł obowiązywać mnożnik celny 1000, ogłoszony w Dz. Ustaw Nr. 106 z dn. 7 grudnia 1922 r. Dotychczasowy mnożnik 500 obowiązuje jeszcze przejściowo w ciągu miesiąca. od 14 grudnia 1922 r. począwszy, dla towarów, nadanych do przewozu do polskiego obszaru celnego przed dniem ogłoszenia nowego mnożnika (7 grudnia 1922 r.).

Mnożnik 1000 stosuje się, jak wiadomo, do wszystkich towarów, nie objętych rozporządzeniem o ulgach celnych (Dz. Ustaw Nr. 94 z 1922 r. — mnożniki ulgowe 10,50 i 150) i nie objętych rozporządzeniami o t. zw. mnożniku normalnym (Dz. Ustaw Nr. 67 i 106 z 1922 r.; wysokość mnożnika normalnego 1500).

Uzasadnienie podwyższenia mnożnika 500 do 1000 omawialiśmy w poprzednich numerach Tygodnika, wzmiankując o odnośnej opinji Komitetu Celnego.

Powiększenie listy mnożnika 1500. — W Nr. 106 Dziennika Ustaw z 1922 r. z dn. 7 grudnia zostało ogłoszone rozporządzenie, włączające do wykazu towarów, obłożonych mnożnikiem normalnych 1500, następujące towary:

sole i preparaty, zawierające złoto, srebro, i platynę, azotan srebra (poz. 110 p. 1, 2);

wszelkie związki organiczne, zawierające jod (poz. 112 p. 3);

związki bismutu. tlenek bismutu, zasadowy azotan bismutu, sole bismutowe kwasów: gallusowego,

garbnikowego i innych poz. 112 p. 5c);
związki rtęci: sublimat, kalomel, cynober, tlenek rtęciowy i jego sole (112 5 p));
barwniki syntetyczne i ich zasady oraz leukozwiązki. pigmenty (z poz. 135).

Nowe rozporządzenie weszło w życie 14 grudnia 1922 r. Towary, nadane do przewozu do polskiego obszaru celnego przed dniem ogłoszenia, a zatem najpóźniej 6 grudnia, mogą opłacić cło w ciągu najbliższego miesiąca z mnożnikiem 500.

Projekt zwolnienia od cła próbek towarów kolonialnych. — Podług rozporządzenia o taryfie celnej (Dz. Ustaw Nr. 51 z r. 1920 r.) i rozporządzenia o postępowaniu celnem (Dz. Ustaw Nr. 11 z 1921 r.) wolne są od cła próbki towarów, o ile postać i ilość towaru wskazuje wyraźnie na charakter próbki, nie nadającej się do użycia.

Ze zwolnienia tego są w tychże rozporządzeniach wyłączone próbki towarów spożywczych oraz monopolowych (t. j. będących przedmiotem monopolu), a postanowienia konwencyjne (w traktatach handlowych) nie wiele pod tym względem uzupełniają nasze, wyżej cytowane, przepisy autonomiczne, postanawiają bowiem zwolnienie warunkowe próbek od cła t. j. o tyle tylko, o ile próbki w określonym terminie wracają zagranicę.

Obecnie Ministrowie Skarbu oraz Przemysłu i Handlu akceptowali projekt zwolnienia od cła również próbek towarów spożywczych, kolonialnych oraz monopolowych. Odnośne rozporządzenie jest w przygotowaniu. Podług projektu będą zwalniane od cła przez urzędy celne następujące próbki towarów kolonjalnych: 1) wanilja, szafran, kardamon, kwiat i gałka muszkatołowa, cynamon, pieprz, imbir, goździki, badjanek, majeranek o wadze próbki nie więcej niż 50 gramów z bezpośredniem opakowaniem.

2) inne towary kolonjalne, jak herbata, kawa, ryż, owoce suszone i t. d. o wadze próbki nie więcej niż 250 gramów z bezpośredniem opakowaniem,

3) spirytualja i wina o wadze jednego naczynia łącznie z towarem najwyżej 150 gramów, o ile próbk spirytualji i win pochodzą z krajów, z któremi zostały zawarte przez nas umowy handlowe i które przestrzegają, co się tyczy zwolnienia od cła próbeki spirytualji i win, zasady wzajemności w stosunku do nas.

Jak widać z powyższego, zwolnienie od cła artykułów wymienionych pod 1) i 2) ma być ogólnem niezależne od kraju pochodzenia, a natomiast zwolnienie od cła próbek win i spirytualji będzie stosowane tylko do tych państw, które zawarły z nami umowy handlowe i o ile wzajemnie zwalniają od cła próbki naszych spirytualji.

WALUTOWE

Dolar Kanadyjski, który stale notował kilka punktów niżej parytetu dolara Stanów Zjednoczonych jest obecnie w New-Yorku poszukiwany wyżej parytetu.

Korona czeska. Jako powód zniżki kursu korony czeskiej w Zurychu, podają że wysoki kurs korony ponad 18 uniemożliwił eksport cukru czeskiego, i dlatego starano się kurs ten przejściowo obniżyć, aż do załatwienia eksportu.

DROBNE WIADOMOŚCI GOSPODARCZE.

Bilion marek niemieckich miała Rzesza niemiecka już 15. grudnia 1921 roku w obiegu.

700 kilkadziesiąt miliardów marek polskich jest u nas w obiegu.

Polski Bank Krajowy ze Lwowa przenosi Centralę z dniem 1. stycznia 1923 r. do Warszawy.

KRÓTKIE WIADOMOŚCI Z ROSJI.

1. rubel wydania 1923 r., równa się 1. miljona rubl dawnej emisji, lub 100 rubli emisji roku 1922.

Minimalna płaca robotnicza w Petersburgu wynosiła za grudzień 30. miljonów rubli, najniższa płaca na prowincji 12. miljonów.

Produkcja lnu w roku ub. wynosiła w Rosji 4 — 4.2 miljona pudów, wewnętrzne zapotrzebowanie wyniesie około 2 1|2 miljona, tak że na wywóz pozostaje 1 — 2 1|2 miljona pudów.

CZECHOSŁOWACJA

Statystyka upadłości firm i postępowań pojednawczych w Czechosłowacji jest z miesiąca na miesiąc bogatsza w cyfry. Liczba insolwencji ciągle wzrasta, co świadczy wymownie o tem, że nie ylko stosunki przemysłowe, lecz także i handlowe w Czechosłowacji stale się pogarszają. W listopadzie wdrożono w Czechach 218 postępowań pojednawczych (w październiku 147) plus 71. Upadłości firma w listopadzie u. r. zgłoszono 38 (w październiku 40).

JAK PISZE KONSUL GENERALNY Vanicek w „Ceskoslovensky Merkurze", handel Czechosłowacji z Francją wzrósł w pierwszych miesiącach po zawarciu umowy handlowej z Francją. Jako przyczynę wzrostu podaje, że handel ten dostał się w ręce dawnych kupców, oraz na niższy stan waluty czeskiej wobec francuskiej.

„TRYBUNA" CZESKA ogłasza kilka uwag fachowców czeskich o skutkach wzrostu korony czeskiej. **Vondrak** zastanawiając się, czy wartościowanie korony czeskiej znajduje swoje uzasadnienie w stosunkach gospodarczych czeskich dochodzi do przekonania, że zwyżka korony czeskiej nie jest gospodarczo uzasadniona. Zakupno koron przez zagranicę odbiło się fatalnie na gospodarstwie czeskiem. Były sekretarz stanu **Dr. Schuster** nie obawia się zwyżki korony, lecz następnej zniżki. Życzy sobie stabilizacji korony i zmniejszenia kosztów produkcyjnych. Wedle niego zwyżka korony czeskiej powoduje niewypłacalność dłużników zagranicznych. Dyrektor pragskiego towarzystwa przemysłu żelaznego Matys zwraca uwagę, że ze zwyżką korony powstaje ogromne przeciążenie podatkowe, co zmniejszy siłę konkurencyjną Czech. Przemysłowiec **Waldes** podnosi, że ze zwyżką korony powinno nastąpić równole-

gle zniżenie cen za produkta monopolów państwowych i zniżenie taryf. **Dyrektor gener. Heller,** twierdzi, że zwyżkę korony uważają w Szwajcarji za akt spekulacji banku biletowego w Pradze. Skutki wedle niego, tej polityki są na całość życia gospodarczego niepomyślne. **A. Pimper,** zwraca zaś uwagę na to, że w ostatnich czasach towary wyrabiane w Czechosłowacji są w wielu wypadkach tańsze zagranicą, aniżeli w kraju. Sądzi, że gdyby ze zwyżką korony równocześnie wprowadzono oszczędności państwowe, wówczas możliwem byłoby zmniejszenie podatków i daniny, co wpłynęłoby na zniżenie kosztów produkcji.

IZBY HANDLOWE CZESKIE przedłożyły projekta, celem zwalczania zagranicznej konkurencji zapomocą podwyższenia taryf celnych.

JUGOSŁAWIA.

KOSZTA UTRZYMANIA wzrosły w Jugosławji od roku 1921 następująco:

1 kg. mięsa wołowego od 24 do 28 koron z r. 1921 na 70 do 80 kor. w r. 1922.

1 kg. świniny od 32 do 40 koron z roku 1921, na 100 do 120 koron w r. 1922,

1 kg. szpeku od 40 do 46 koron z r. 1921, na 120 do 140 koron w roku 1922,

1 kg. mąki pszennej od 15 do 20 koron z roku 1921, na 20 do 30 koron w roku 1922,

1 litr mleka od 6 do 8 koron z roku 1921, na 15 do 16 koron w roku 1922.

RZĄD JUGOSŁOWIAŃSKI zamierza obecnie cło wywozowe od artykułów żywnościowych pobierać zamiast w złocie, w naturze. Otrzymane w ten sposób środki żywności ma rząd po niższych cenach wydać organizacjom konsumentów.

Wpływy z podatków bezpośrednich w październiku r. u. — Według danych tymczasowych wpływy z poszczególnych kategorji podatków bezpośrednich w październiku r. u. przedstawiają się w sposób następujący (w tys. marek):

1.	Podatki gruntowe	541.235
2.	„ budynkowe	163.061
3.	Podatek przemysłowy	611.924
4.	„ od skrzynek depoz.	32
5.	„ dochodowy	2.258.085
6.	„ od kapitałów i rent	105.223
7.	Zaległości podatków zniesionych, wzgl. przekazanych gminom	97.075
8.	Odsetki, zwłoki kary nadzwyczajne, należności egzekucyjne i grzywny	520.861
9	Nadzwyczajna danina państwowa	2.572.809
10.	Podatek od wzbogacenia	118.358
	Ogółem	6.987.693

Dane te nie obejmują wpływów Pomorskiej Izby Skarbowej.

Zmiany przepisów o podatku dochodowym. — W Ministerstwie Skarbu został opracowany projekt noweli do ustawy z dn. 4 kwietnia 1922 r. i do ustawy z dn. 16 lipca 1920 r. w przedmiocie zmian w przepisach o państwowym podatku dochodowym.

Projekt ma na celu:

1) dostosowanie skali podatku dochodowego do obecnej wartości nabywczej marki polskiej, która od czasu uchwalenia ustawy 4 kwietnia 1922 r. spadła w stosunku do cen zboża prawie trzykrotnie;

2) zwolnienie od państwowego podatku dochodowego tych płatników, których dochód w r. 1922 nie przenosi 2 miljonów marek;

3) częściowe zabezpieczenie Skarbu Państwa w dziedzinie podatku dochodowego od strat, które powoduje deprecjacja marki polskiej przez wprowadzenie wykładnika celem wyrównania różnicy pomiędzy przeciętną wartością marki w roku, poprzedzającym rok podatkowy, a jej przeciętną wartością w półroczu, poprzedzającem termin płatności podatku w stosunku do cen zboża

---

Dnia 8 bm. zmarł błp. Dawid Schwarz teść sekretarza krak. Stow. kup. p. r. H. Schenkera. Podpisane Organizacje składają tą drogą stroskanej Rodzinie swoją najgłębszą kondolencję

Krak. Stow. kupców
Związek Stow. kup.
Redakcja i Administracja „Przeglądu kupieckiego“
Kasa Krak. Stow. kupców
Gremjum Ajentów handl.

Konstytuujące posiedzenie Wydziału Krak. Stow. Kupców.

Dnia 1. I. 1923 odbyło się Konstytuujące posiedzenie Wydziału na którem wybrano jako prezesa: p. r. Henryka Rimlera, wiceprez. pp. r. S. Schechtera i Ch. F. Leistnera, jako delegata do Prezydjum p. r. S. Spirę, jako honorowego sekretarza p. r. H. Schenkera zaś jako zastępcę p. R. Pfeffera. Ponadto ukonstytuowały się sekcje: 1) sekcja ekonomiczna i bankowa, w skład której weszli: pp. Spira, Schechter, Leistner, Pfeffer, Steiner, Eder, Dr. Mahler, Weingrün, Szyf. 2) sekcja gospodarczo-administracyjna, skarbowa i funduszu zapomogowego, do której weszli: pp. Schechter, Margulies, Fromowicz, Rosenblum- Monderer, Wallach, Breit, 3) sekcja organizacyjna: pp. r. Rimler, Leistner, Monderer, Schenker, Fromowicz, Eder, Rosenblum. Pacanower, Steiner. Weingrün, Pfeffer, Margulies, 4) sekcja prasowa a) dział redakcyjny: pp. r. Schechter, Spira, Leistner, Dr. Mahler, Fromowicz, Pfeffer, Süsser, Reich, Schenker, b) dział administracyjny: pp. Fromowicz, Reich, Horowitz, Schenker, Pacanower, Weingrün, Bross.

Z GREMIUM AJENTÓW HANDLOWYCH:

Gremium ajentów handlowych: poszukuje zastępców dla zbytu preparatów odżywczych, a mianowicie: mączki, dla dzieci [Infantina] i preparatów odżywczych dla dorosłych [Hygiana], oraz zastępcy dla papryki.

Poszukuje się zastępców na okucia żelazne dla niemieckiej fabryki, (Baubeschlagfabrik).

Niemiecka firma eksportowa szuka zastępców dla Małopolski na niżej wyszczególnione artykuły.

1). Maszyny do pisania, rachowania, kopiowania, jak wogóle wszelkte maszyny biurowe.

Wstążki firmy „F a l k e n" i papier woskowy.

2). Automobile ciężarowe, lekkie oraz koła.

3). Maszyny dla przemysłu,

4). Maszyny rolnicze.

5). Maszyny gospodarcze, jak: do szycia, robienia pończóch, i maszyny dla szewców.

6). Pompy we wszystkich wielkościach i jakościach.

7). Wszelkie towary stalowe i narzędzia.

Poszukuje się poważnej firmy, skłonnej do objęcia wyłącznego zastępstwa firmy francuskiej, chcącej do Polski importować oliwę jadalną, tłuszcze roślinne (surowce do fabrykacji mydła), oraz mydło zwyczajne i toaletowe.

Rozpowszechniajcie „PRZEGLĄD KUPIECKI".

Dział adresowy.

I. Goldman, Kraków, Stradom 18 poleca:
Bieliznę męską, krawaty, kapelusze marki „Habig“ i inne po cenach niskich. Sprzedaż hurtowna i częściowa

Bielizna i wyroby trykotowe
Hurtownia towarów zagranicznych mianowicie: bielizny damskiej i męskiej, pończoch, rękawiczek i wszelkich artykułów w zakres tej branży wchodzących.
L. Langer i J. Redlich Kraków, Stradom 16 I p.

Dom Towarowy
B. N. Spira Kraków, ul. Florjańska 12.
Towary modno-galanteryjne dla Pań i Panów. trykotaże, towary pończoszkowe, bielizna męska i damska, krawaty i parasole oraz **obuwie.** Sprzedaż hurtowna i częściowa.

Z. Mahler
właściciel
Lazarus Margulies **Kraków, Grodzka 17**
Hurtowna i częściowa sprzedaż towarów modnych, pończoszkowych i rękawiczniczych oraz wstążek, koronek i haftów.

I. Bittersfeld
Hurtowny skład towarów modno-galanteryjnych i trykotaży **Kraków, Krakowska 5.** w pasażu zawiadamia P. T. odbiorców, że Fma. Siegman i Bittersfeld została zlikwidowana i wszelkie zamówienia należy zwrócić pod powyższym adresem.

Jakób Nehmer
Kraków, ulica Dietlowska 69.
Hurtownia towarów modnych i przyborów do krawieczyzny.

Towary tekstylne

Firma **Dawid Mahler w Krakowie**
objęła wyłączne zastępstwo i skład komisowy wyrobów fabryki **Józefa Ressla z Rückersdorf.**

Hurtowna i częściowa sprzedaż towarów bławatnych
Zygmunt Reich Kraków, ul. Sienna l. 1.

Wilhelm Schenkel Kraków, Stradom 27.
Hurtowna i częściowa sprzedaż wszelkich towarów bławatnych.

Wyroby metalowe i artykuły techniczne

S. Sattler, Kraków, Stradom 18
Wyroby metalowe, emaljow., nożownicze, kościane, rogowe i z masy perłowej. Artykuły dla gospodarstwa domowego, wszelkie towary żelazne, blaszane, aluminiowe, posrebrzane, alpakowe, mosiężne i miedziane. Przyrządy miernicze, narzędzia, lodownie, wagi, kasy i wanny.

“Lux“ Teodor Dembitzer Kraków, pl, Dominikański 2 Tel. 3335
poleca
Przybory elektryczne. Żarówki. Wykonanie urządzeń elektr. Wszelkie naprawy.

Biuro Techniczne Henryk Spira Kraków, Zwierzyniecka 23.
Hurtownia metali: Artykuły do instalacji wodociągowych Artykuły techniczne. Węże spiralne i parciane moorit, Klingerit i tp. Zakupuje stare metale i ich odpadki.

PIŁY GATROWE
reimszeidowskie, cyrkularne, taśmowe i leśne, toczki szmirglowe pilniki, pasy popędowe, rzemyki do pasów, wszelkie szczeliwa w sznurach i płytach, jakoteż wiertarki, szlifierki, kuźnie, kowadła, śrubsztaki, świdry spiralne i wszelkie narzędzia i artykuły techniczne dla tartaków, kopalń i warsztatów przemysłowych dostarcza po cenach nader przystępnych.
Biuro Techniczne inżyniera J. Weingrüna
Telefon Nr. 2175. Kraków, Groble 17. Telefon Nr. 2175.

Chemikalje

N. Senft Kraków, Długa 26.
poleca: farby ziemne i chemiczne, glejtę, minium biel ołowianą, sadze angielskie, siarkę, sycyl, klej stolarski jak etc.

Bracia Józef i Maksymiljan Müntz
Wiedeń IX. Guasenbauerg 2. Kraków, Bonerowska 11.
dostarczają:
1) **Nawozy sztuczne:** Mączkę żężlową Thomasa. Superfosfaty. Sole potasowe. Siarczan amonu. Wapno azotowe (azotniak
2) **Węgiel kamienny**
3) **Materjały budowlane:** Cegła, wapno, cement
4) **Narzędzia angielskie:** Pilniki, dłuta, świdry etc.
5) **Płócienną kalkę angielską:** „Dovse“ „Imperial“
6) **Ostrza** do golenia „Elystium“

Towary sukienne

Monderer i Ehrlich Kraków, Grodzka 38
Skład sukna

Hirsch i Adolf Eder
Kraków, pl. Dominikański 2. Telefon 2257.
Skład sukna

Ceraty i dywany

Dywany pluszowe, kapy na łóżka wszelkiego rodzaju. firanki i portjery. **A. Nussbaum, Kraków, Dietlowska 45.**

CERATY Linoleum, kapy, chodniki,
DYWANY firanki, narzuty, portjery, karnisze, prześcieradła gum. Drelichy i materje dla Tapicerów poleca po cenach fabrycznych najtaniej, **M. Halpern** Kraków. Grodzka 43 na prawo wejście od Senackiej 8. Sprzedaż hurtowna. **Uwaga na dokładny adres!**

Linoleum prawdziwe Ceraty i prześcieradła gumowe
A. Nussbaum, Kraków, Dietlowska 45.

Konfekcja męska

Dom Konfekcyjny Ubrania męskie i dziecięce
Emil Katz i Ska Kraków, Grodzka 26 (Dom WPana Suskiego).

Magazyn konfekcji damskiej oraz skład futer
M. Reisman i H. Fink
Kraków, ul. Dominikańska 2.

HANDLOWA SPÓŁKA AKC. „IMPEX“ W KRAKOWIE

Podwyższenie kapitału akcyjnego z marek 35,000,000 na Marek 70,000,000 w drodze emisji 250,000 sztuk akcji po M. 140 nominalnej wartości

II. Zwyczajne Walne Zgromadzenie akcjonarjuszy Handlowej Spółki Akcyjnej „IMPEX“ w Krakowie uchwaliło podwyższenie dotychczasowego kapitału akcyjnego z 35,000,000 Marek na 105,000,000 Marek i poleciło Radzie Nadzorczej oznaczenie warunków i czasu emisji.

Na podstawie powyższej uchwały tudzież zezwolenia Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu z dnia 27. listopada 1922 Sp. O. 3380 rozpisuje się

Subskrypcje

na razie dla Marek 35,000,000 VI. emisji pod następującymi warunkami:

1). Dotychczasowym akcjonarjuszom przysługuje prawo poboru jednej nowej akcji na każdą akcję poprzednich emisji.

2). Kurs emisyjny akcji dla dotychczasowych akcjonarjuszy wynosi za sztukę Marek 210. Nadto winni subskrybenci tytułem kosztów skonfekcjonowania akcji należytości emisyjnej, podatku giełdowego i procentów wpłacić przy subskrybcji kwotę 40 Mk. za każdą akcję nowej emisji.

3). Nowe akcje uczestniczą w zyskach Handlowej Spółki Akcyjnej „IMPEX“ począwszy od dnia 1. stycznia 1923 r.

4). Termin subskrybcji upływa z dniem 15. lutego 1923, r. W tym dniu subskrypcja będzie zamknięta.

5). Akcje muszą być przy subskrybcji pełno i gotówką wpłacone w kasie spółki w Krakowie przy ul. Stradom 19.

6). Akcjonarjusze, chcący wykonać prawo poboru, winni przedłożyć oryginalne akcje poprzednich emisji i na oryginalnych akcjach zostanie uwidocznione wykonanie prawa poboru.

7). Przydział akcji nastąpi najpóźniej w ciągu 30 dni od dnia zamknięcia subskrypcji.

Wydawca: Krakowskie Stow. Kupców. — Red. odp.: Henryk Schenker — Nowa Drukarnia Dziennikowa, Kraków, Orzeszkowej 7